

NOTAT

Folketingets Socialudvalg

18-04-2005

J.nr. 151-470791

Elisabeth Lenzing

Tel. 35298217

Internet:el@arf.dk

De små handicapgrupper

På mødet mellem Folketingets Socialudvalg og Amtsrådsforeningens formandskab den 31-03-2005 blev der stillet spørgsmål om, hvorvidt der var særlige problemer i relation til (meget) små handicapgrupper.

Hvor er disse grupper i dag

Små handicapgrupper, der har et behov for specialiserede sociale-, undervisningsmæssige eller andre tilbud (herunder tilbud fra sundhedsvæsenet), består af mange, meget forskelligartede grupper.

Det kan dels være nogle af de mange grupper af sjældne handicap som Center for Små Handicapgruppe (CSH) beskæftiger sig med.

Et eksempel er Døvblinde, hvor bl.a. Døvblindecentret i Nordjyllands Amt giver helhedstilbud med skolegang og undervisning, boliger, aflastningsophold, landsdækkende vejledning samt en bred vifte af aktivitets-tilbud for døvblinde i alle aldre.

Et andet eksempel er personer med Huntingtons Chorea, som alt afhængigt af, hvordan og hvor hurtigt sygdommen udvikler sig, har brug for forskellige tilbud. Tangkærcentret, der er et botilbud under Psykiatrien i Århus Amt, har eksempelvis en afdeling, som har specialiseret sig i tilbud til denne gruppe.

Der er også små grupper, som er en del af de mere kendte og større handicapgrupper, som – ofte på grund af samtidig tilstedeværelse af flere handicap / diagnoser- har behov for specialiserede tilbud.

Et eksempel kan være udviklingshæmmede med stærkt nedsat syn og ofte med andre funktionsnedsættelser. Botilbuddet Solsikken i Københavns

Amt har stor ekspertise på området, og har i vid udstrækning forestået undervisning og vidensformidling på landsplan.

Side 2

Endelig er der andre små grupper - især børn - som ofte ikke har en konkret diagnose, men som har mange forskellige funktionsnedsættelser.

Et eksempel er den målgruppe, som VIKOM - Videnscenter om Kommunikation og Multiple Funktionsnedsættelser hos Børn og Unge uden et Talesprog - beskæftiger sig med. Som navnet siger, er det børn og unge med multiple funktionsnedsættelser og uden et talesprog. Disse børn og unge er ofte på specialinstitution, men oftest i en afdeling på en institution med andre børn og unge.

Et eksempel er Børnehuset Lille Kolstrup i Sønderjyllands Amt. Institutionen har både specialbørnehave og aflastningsafdeling og 1/3 af børnene har multiple funktionsnedsættelser.

Et andet eksempel er Århus Amts Institutionen Sol og Skov, der består af to hovedafdelinger. Der er specialbørnehave, aflastning og døgntilbud. Begge institutioner har også børn med forskellige funktionsnedsættelser.

Hvor vil disse grupper være fremover

For en meget stor del af de små handicapgrupper – og der er tale om virkelig mange grupper – gælder, at der er behov for både vidensfunktioner, specialrådgivningsydelser og forskellige mængder og grader af sundhedsmæssige, sociale og undervisningsmæssige ydelser i øvrigt. Der kræves et stort befolkningsunderlag for at sikre ydelserne. Der er meget ofte behov for både tværfaglig og tværsektorielt baseret hjælp.

For så vidt angår videns- og specialrådgivningsfunktionerne indgår Center for Små Handicapgrupper og de øvrige nuværende statslige og amtslige videnscentre i VISO. Det gælder også sekretariatsfunktionerne vedrørende en række faglige netværk, der er oprette af amterne.

Det er afgørende, at regionernes mulighed for fortsat at opsamle, bearbejde, udvikle og formidle viden og ekspertise som fundament for VISO's arbejde og for kommunernes specialrådgivning fastholdes. Målgruppernes størrelse taget i betragtning vil en spredning til kommunerne betyde, at ekspertisen bortfalder. En total overtagelse af VISO er heller ikke mulig, da det vil betyde bortfald af tilknytning til daglig praksis.

For så vidt angår dag- og døgntilbud mv. vil der blandt de små handicap-grupper være nogle, hvis behov godt kan imødekommes af kommunerne – forudsat at disse har adgang til relevante videns- og specialrådgivnings-tilbud.

Side 3

For en stor del gælder dog, at den nødvendige indsats er meget specialiseret og bygger på tæt og løbende samarbejde med bredt sammensatte faglige miljøer. For disse grupper vil det betyde væsentlige forringelser, hvis tilbuddene overtages af kommunerne.